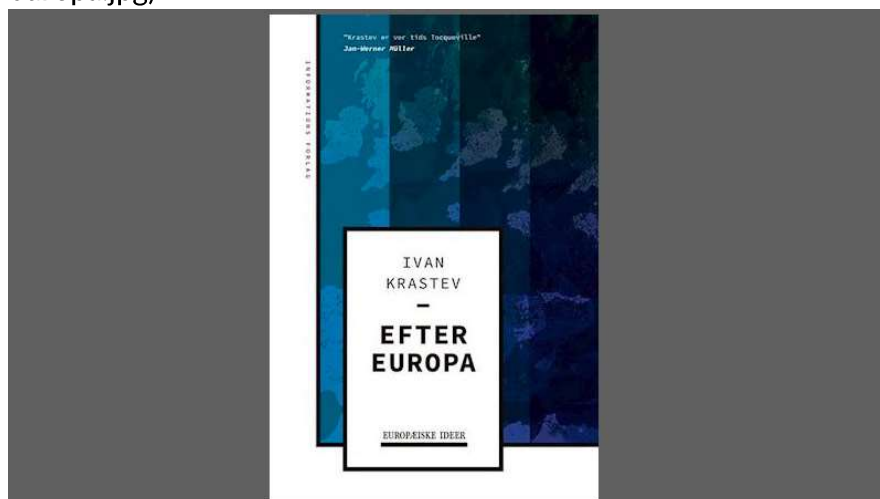

Militærhistorie

Efter Europa

(<https://mail.krigsvidenskab.dk/application/files/9015/7255/0686/efter-europa.jpg>)

(<https://mail.krigsvidenskab.dk/application/files/9015/7255/0686/efter-europa.jpg>)

()

Forfatter: Ivan Krastev, oversat af Lotte Follin

Forlag: Informations forlag

Sider: 124, hæftet

År: 2017

Vejl. pris: 249.95 på Saxo.dk

Anmelder: Hüseyin Yücel

Den Europæiske Unions fremtid er uvis. En konstatering der ikke ligefrem er ny.

Risikoen for en opløsning af EU, båret af populistiske vinde fra alle Europas egne, er udløst af vor tids største 'revolution': Migration. Ruslands aggressivitet, Brexit og eurokrisen er andenrangsproblemer sammenlignet med den splittelse, der opstår i Europa som konsekvens af flygtningekrisen, da denne tænkes dels at udgøre en trussel mod nationalstaten (i særdeleshed i Østeuropa), og dels fordi den klart udstiller en værdipolitisk modstand mod et kosmopolitisk Europa, som EU menes at repræsentere. En erkendelse af truslen fra migration er ifølge forfatteren den eneste måde at afværge et kollaps.

Der tales om unionens umiddelbart forestående kollaps, mens andre betragtninger i debatten er noget mere fortrøstningsfulde. "Efter Europa" er et kritisk blik på EU anno 2017, men bogen er ikke skrevet af en eu-skeptiker. Derimod er det en analyse af *"hvordan vores personlige oplevelser med gennemgribende historiske forandringer former vores handlinger i nutiden."* (s. 15).

Forfatteren Ivan Krastev er født i Bulgarien i 1965, og har således oplevet Warszawa-pagtens og Sovjetunionens opløsning fra 'den anden side' af jerntæppet – begivenheder som har transformeret hans eget land. Og netop genkendelsen af tendenser fra dengang – en *"deja-vu-oplevelse"* – danner grundlaget for hans pessimistiske syns på og analyse af den Europæiske Unions usikre samtid.

For østeuropæere, der som ham selv har oplevet en sammenlignelig opløsning på 'nært hold', er der tale om en deja-vu-oplevelse, mens en vesteuropæer, som ikke har oplevet en opløsning på samme måde, er mere fortrøstningsfuld i analysen af den Europæiske Unions fremtid. Disse divergerende oplevelser er også årsagen til en altafgørende politisk splid i EU:

Selvom bogen kan siges at være skrevet af en pro-europæisk pessimist, betragter denne anmelder ikke værket som en agitation for eller imod EU, men snarere en analyse, der med udgangspunkt i en given historisk kontekst forholder sig til samtiden. Derudover inddrages historiske perspektiver, som især for unge

vesteuropæere kan være meget nemme at overse eller undervurdere. Forfatteren formår netop at sætte flygtningekrisen og EU-modstanden (som er en konsekvens deraf) ind i en historisk rammeforståelse, som nuancerer og understreger, hvorfor flygtningekrisen var en ekstern og intern udfordring for det europæiske fællesskab. En vigtig pointe er dog, at *deja-vu*-oplevelsen ikke skal opfattes som en agitation for historisk determinisme, men at den er en vigtig forklaring på hvorfor landene i EU prioriterer flygtningespørgsmålet forskelligt.

Men selvom en *gambling man* i 2017 ville satse sine penge på unionens opløsning, kan vi to år efter konstatere, at et kollaps alligevel ikke – i det mindste ikke lige nu – virker som det mest sandsynlige udfald. Hvorfor? Måske fordi kollapset er nært forestående som konsekvens af en ny finanskris, flygtningekrise, voksende populistisk EU-modstand, Brexit eller noget helt femte. Et andet og mere optimistisk bud fra bogen er, at unionen måske qua sin hidtidige overlevelsessevne og potentielle fleksibilitet har vist sig at være bæredygtig, idet den jo netop ikke er gået af dage. Og evnen til at overleve *trods* ubejljlige omstændigheder – sammen med en fleksibel og kompromissøgende tilgang – er måske det, som vil understrege unionens relevans som et forum for multinational problemløsning; hvad end det omhandler multinationale selskaber, flygtninge- og migrationsstrømme, eller noget helt tredje. Men, det helt afgørende er fortsat, ”*at lægge vores naive håb om og forventninger til fremtidens udformning af Europa og verden bag os*” (s. 13) og i stedet være i stand til at svare fleksibelt på morgendagens udfordringer.

Bogen er skrevet i et velformuleret sprog, som gør det nemt at forstå, hvad forfatteren mener. Strukturen i bogen er dog lidt rodet – især grundet de mange eksempler, som anvendes i argumentationen. Normalt er ”*show, don't tell*” meget efterstræbelsesværdigt, men bogen kunne med fordel have

anvendt flere afsnit og overskrifter. Alt i alt er bogen et interessant bidrag til forståelsen for og debatten om udviklingen i EU og Europa i dag.
